

ויזרע יצחק

שנה טו'

<p>פרשת "במדבר" הפטרה: "מחר חודש" כט' אייר תשפ"ג</p>	<p>יוצא לאור ע"י מדרשת "ויזרע יצחק" ע"ש יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל</p>	<p>זמני השבת י"ג 18:57 ת"א 19:14 ח"פ 19:05 כניסה יציאה 20:13 ר"ת 20:48</p>	<p>ח"פ 19:05 20:16 20:48</p>
---	--	--	--

הגיגים לפרשת השבוע

"וידבר ה' אל משה במדבר סיני באהל מועד לאמר" (במדבר א' א)

אומר ה"כלי יקר" שבני ישראל צריכים למנין של דווקא "ששים רבוא", דהיינו שש מאות אלף איש, לא פחות. ולומד זאת ממה שכתב רבינו בחיי (במדבר ב' ב) שבכל מקום שהשכינה מצויה שם תמצא ארבע מחנות שכינה, וממה שכתוב בספר הפרדס (שער פרטי השמות פרק ב דף קי"ח) שיש עשרים ושמונה מחנות שכינה, ומהיכן למד לומר כן? אומר ה"כלי יקר" שדבר זה נלמד מהחשבון הזה. שהשראת השכינה היא בהיקף של שבעה עננים, ובכל ענן וענן היה כבוד ה', ולפי מה שלמדנו מרבינו בחיי בכל מקום שכבוד ה' מצוי בו אין שם פחות מארבע מחנות שכינה, כשבכל מחנה ומחנה יש עשרים ושניים אלף מלאכים. נמצא שבשבעה עננים יש עשרים ושמונה מחנות, בכל ענן ארבע מחנות, צא וחשב: עשרים ושמונה פעמים עשרים ושניים אלף יוצא שש מאות אלף ועוד ששה עשר אלף.

כך היה מנין ישראל שש מאות ושלשה אלף והלויים עשרים ושנים אלף, סך הכל שש מאות עשרים וחמישה אלף. רואים שבמחנה ישראל יש תשעת אלפים יותר ממחנה השכינה, מסביר ה"כלי יקר" שאין להקפיד על כך כיון שאצל בני האדם המיתה מכלה בהם, ושמה לא יתמלא המספר מאלו הפחותים מבן עשרים שנה כל כך מהר.

"תפקדו אתם לצבאתם אתה ואהרן" (במדבר א' ב)

אומר ה"אור החיים" הקדוש שהכתוב חזר לומר "תפקדו אתם" ולא הספיק במה שקדם לומר "שאו את ראש", להסביר את הכוונה באומרו "שאו", כי על פי דברי חז"ל במדרש "בשעה שקבלו ישראל את התורה התקנאו אומות העולם בהם, מה ראו להתקרב יותר מן האומות? סתם פיהם הקב"ה אמר להם 'הביאו לי ספר יוחסין שלכם' שנאמר 'הבו לה' משפחות עמים' כשם שבני מביאים, 'ויתילדו על משפחותם'", אבל נמצא שכל אחד מאומות העולם אינו יודע מאיזו משפחה הוא.

רואים לפי הכתוב שהקב"ה מקפיד על היחוס ולמי שחסר ספר איקונין זוהי השפלה, לכן כאשר בא ה' לצוות לפקוד את בני ישראל, הקדים לומר "שאו", לשון נשיאות ורוממות, למצוא לכל אחד את ספר האיקונין, מה שאין כן באומות העולם.

"ואלה תולדות אהרן ומשה ביום דבר ה' את משה בהר סיני" (במדבר ג' א)

מציין ה"אלשיך" הקדוש שמה שמתייחסים בניו של אהרן לשניהם, "תולדות אהרן ומשה", היה זה רק "ביום דבר ה' את משה בהר סיני", ורואים בזאת שאז אמר הקב"ה למשה "עלה אל ה' אתה ואהרן נדב ואביהוא ושבעים זקנים" (שמות כד' א). כי אז בני אהרן היו חשובים כמשה ואהרן לעלות אל ה', להיות מוזכרים לפני הזקנים, וגם מוזכרים בלי האות וי"ו בינם לבין משה ואהרן, כלומר נאמר "נדב" ולא "ונדב", ולא כמו אצל הזקנים שנאמר "ושבעים זקנים". אך, כאמור, היה זה רק ביום הדבור אך לא ביום הביצוע בפועל, שהוא ביום "וישכם משה בבקר" (שמות לד' ד), שם בני אהרן הפסידו ולא התייחסו למשה. כי אז התייחדה המידה למשה בלבד, בשל היותו ענו מכל האדם, וכאשר היה הקב"ה מתראה אליו נאמר "ויסתר משה פניו כי ירא מהביט אל הא-להים" (שמות ג' ו) ואילו עליהם נאמר "ויחזו את הא-להים ויאכלו וישתו" (שמות כד' יא). מאז הם לא התייחסו אל משה, אלא נאמר רק "אלה שמות בני אהרן" (במדבר ג' ב) בלבד. וגם אז לא ירדו ממדרגת אלעזר ואיתמר, כי אם הבכור נדב ואחריו ואביהוא ואלעזר ואיתמר.

נר ה' נשמת אדם העלוך מוקדש לעילוי נשמת כל מתי ישראל ובכללם:

הרה"ג אליהו דרעי זצ"ל בן סוליקה נלב"ע כג' אייר תשע"ו

אריה שור בן נפתלי ומינה ז"ל נלב"ע יב' אדר תשפ"ג מסעוד בן חמו בר פרלה נלב"ע ג' סיון

תנצב"ה

מעוניין לקבל את העלוך ישירות לתיבת הדוא"ל שלך? שלח מייל לכתובת: Yossef.Benhamo@gmail.com

העלוך מיוסד לעילוי נשמת:

יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל
 נלב"ע יג' אדר ב' תשס"ה

חביבה בנימין בת גורג'יה ז"ל
 נלב"ע יא' ניסן תשס"ז

יצחק בנימין בר שורין ז"ל
 נלב"ע יג' אדר ב' תשל"ג

תנצב"ה

אין לעיין בעלוך בשעת התפילה

לא לשמור על קדושת הגליון

"ויהיו כל פקודי בני ישראל לבית אבתם... כל יצא צבא בישראל" (במדבר א' מוה)

לפי הרמב"ן המניין הנוכחי הוא שיטתי וכמו שאחרי כל דבר ומגפה הקב"ה מונה את בני ישראל, ומטרת המניין "להודיע כי הוא משגיא לגוים ימחץ וידיו תרפינה" וזה מה שאמרו חז"ל "מרוב חבתם מונה אותם כל שעה". טעם נוסף למניין הוא שמי שבא לפני משה, אבי הנביאים, ואהרן אחיו, קדוש ה', והוא נודע אליהם בשמו יהיה לו בדבר הזה זכות וחיים, כי הוא בא בסוד העם ובכתב בני ישראל וזכות הרבים במספרם, וכן לכולם יש זכות במספר שימנו לפני משה ואהרן, שודאי ישימו עליהם את עינם לטובה, ויבקשו עליהם רחמים, ויוסיפו להם ברכה ש"ה' א-להי אבותיכם יוסף עליכם ככם אלף פעמים".

"ויהיו כל הפקודים שיש מאות אלף ושלושת אלפים וזומש מאות וזומשים" (במדבר א' מו)

לכאורה הפסוק שלפנינו "ויהיו כל הפקודים" הוא מיותר, וכפי ששואל הרמב"ן "למה הוצרך הכתוב להגיד מספר הכולל לאחר שהגיד הפרטים", כלומר הרי נאמר כמה מנה כל שבט מדוע צריך לומר את המספר הכללי? מתוך ה"פנים יפות" שהמספר כל שבט ושבת היה בשביל חלוקת א"י, אי לכך היה חשש שמתוך קצת הנגיעה שיש לכל שבט, הם יעידו על כל אחד שהוא יותר מכ' שנה כדי להרבות את חלקו, אבל אחרי שרואים שסך כל השבטים מכוון למספר הכולל שכבר נמנו בחשבון הראשון לנדבת המשכן, הבינו שהמניין נכון ולא מזויף

"איש על הגלו באותות" (במדבר ב' ה)

אומר רבי אברהם סבע ב"צרוור המור" שכאן הודיע משה לישראל את ענין הדגלים וסדר הדגלים מי ראשון ומי אחרון. "דגל מחנה יהודה ראשונה יסעו" (במדבר ב' ט), לפי שלהם המלכות. והיה זה בזכות "וירד יהודה מאת אחיו" (בראשית לח' א), ומידה כנגד מידה נאמר לו "יהודה יעלה בתחלה" (שופטים א' ב), אחר שהוא הוריד עצמו מגדולתו ונתחרט. וכן בראובן אמר "ושניים יסעו". אף על פי שהיה בכור היה שני ליוסף. כי מחשבת יעקב היתה ברחל באותה הלילה, בענין שראובן היה שני במחשבה. ולכן אמר באפרים שהוא במקום יוסף "ושלישים יסעו", כי אחר שיהודה היה מלך נוסע בראש. ראוי היה ליוסף שיהיה שלישי במקום לוי. לפי שהשלישי הוא מספר יותר מכוון מהשני. כאומרו בחדש השלישי. ואמרו תורה נביאים וכתובים. וכן אברהם יצחק ויעקב משולש בזכות. וכן היה יוסף משולש בזכות ולכן היה שלישי. אבל בשבט דן שהיה ראוי למלכות כי נאמר בו "דן גור אריה" (דברים לג' כב) שרצה לעשות עצמו בהמה ולעבוד עבודה זרה. לכן נאמר בו "באחרונה יסעו". כי העובד עבודה זרה הולך לאחור ולא לפנים. רואים שענין הדגלים האלו עמוק מאד.

"ונסע אהל מועד בתוך המזוזות" (במדבר ב' יז)

ה"ספורנו" לומד ממה שכתוב "בתוך" שבזמן המסעות אוהל מועד היה נוסע בין שני הדגלים הנזכרים, דגל יהודה ודגל ראובן. ומה שנאמר בהמשך "כאשר יחנו כן יסעו" כוונתו שכאשר תגיע מחצית כל הדגלים למקום החנייה, יהיה המשכן מוקם לגמרי באמצע כולם, כי תכף אחר דגל ראובן נסעו הקהתיים נושאי המקדש שהוא עיקר המועד כאמרו "ונועדתי לך שם ודברתי אתך מעל הכפרת" (שמות כה' כב)

"הנה לקוחתי את הלויים מתוך בני ישראל תזות כל בכור פטר רזום מבני ישראל" (במדבר ג' יב)

רבינו החיד"א מביא ב"פני דוד" את המובא בספר "ילקוט דוד": "מתוך בני ישראל סבא, רצונו לומר שיעקב אמר עשר אעשרנו לך, לפי המדרש ויצא שנתן מן השבטים מעשר". ומוסיף שהגימטריא של התיבות "הנה לקחתי" עם שני כוללים, כנגד שתי התיבות, עולה כמספר "מעשר". רמז לכך שהקב"ה לקח את הלויים כמעשר מהשבטים, וכיון ששבט לוי הם מעשר, על כן, מידה כנגד מידה, הקב"ה נתן להם מעשר מפרי הארץ, דגן תירוש ויצהר. לפי זה אפשר לפרש את מה שאמרו חז"ל שהקשה מין אחד על יעקב אבינו שלא הפריש מעשר משני השבטים הנוספים, והשיבו לו שסך כל השבטים עם אפרים ומנשה הם ארבעה עשר, יצאו ארבע בכורות מארבע אמהות שהם קדושים בעצמם, נשאו עשרה שבטים, ולוי הוא המעשר מעשרה שבטים אלו.

אומר רבינו החיד"א שהפסוק שלפנינו רומז שהלויים הם מעשר מהשבטים. כי בתיבות "הנה לקחתי" שהם גימטריא מעשר כאמור, והיינו "מתוך בני ישראל" שהם השבטים בני ישראל סבא, כמו שכתב בספר "ילקוט דוד". ואם תאמר הרי השבטים הם י"ב או י"ד עם מנשה ואפרים ואיך לוי הוא מעשר? לזה אמר הכתוב "תחת כל בכור פטר רחם", כלומר שהלויים הם מעשר אחר "כל בכור פטר רחם בבני ישראל" סבא, שהם ארבע בכורות הקדושים מצד עצמם ואינם בכלל החשבון. אחרי זה נשאו עשרה שבטים, ולוי הוא מעשר מהם. זה מה שנאמר "והיו לי הלויים", כלומר אחר שנוציא הבכורות ונשאו עשרה, "והיו לי הלויים" מעשר.

לרפואת כל חולי עמו ישראל, ובכללם: פורטונה בן המו בת סימונה, אליס מורלי בת לאה, שולה לוי בת גורגיה, ענת בת שולה, יצחק בנימין בן אילנה, רונן בן איווט, מוטי נאור בן צביה.

הארות והערות ניתן להפנות לטלפון: 052-3268315 או בדוא"ל: Yossef.Benhamo@gmail.com

מדרשת "ויזרע יצחק" מרכז לתורה ושירה, בית כנסת "שבת אחים" נווה גן פ"ת:

שיעור "דף יומי" ימים א'-ה' 20:00-21:00, לימוד טעמי המקרא יום ב' 19:00-20:00, לימוד פיוטים יום ה' 19:00-20:00

גמ"ח "יד יצחק": מבחר תפילין רש"י (ספרדי, אשכנזי, איטר) גמ"ח "בית יצחק": ספרים ל"חנוכת בית" ו"בית יצחק"

לכירור פרטים ולהשאלה: בן חמו יוסף 052-3268315, 050-6292492